

UCHWAŁA Nr LXXVI/443/2023
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 28 grudnia 2023r

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz na podstawie art. 176 pkt.1 w zw. z art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2023r. poz.1426 ze zm.)

Rada Miejska uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024r.

Przewodnicząca Rady

A. Radziszewska
Alina Radziszewska

Załącznik do Uchwały NrLXXVI/443/2023
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 28.12.2023r

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BISKUPIEC
NA LATA 2024 – 2026**

Biskupiec 2023

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.....	4
3. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026.....	5
4. Diagnoza	5
4.1 Demografia.....	6
4.2 Bezrobocie.....	7
4.3 Pomoc społeczna.....	8
4.4 Asystent rodziny.....	12
4.5 Piecza zastępcza	14
4.6 Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie	15
4.7 Karta Dużej Rodziny	15
4.8 Inne formy wsparcia.....	15
4.9 Opieka nad małym dzieckiem	17
4.10 Placówki oświatowe.....	18
4.11 Placówki specjalistyczne	19
6. Adresaci programu	19
7. Realizatorzy programu	20
8. Cele programu, zadania, wskaźniki ich realizacji	21
9. Źródła finansowania programu.....	25
10. Wdrażanie oraz monitorowanie realizacji programu	25

1. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio kształtuje osobowość dziecka. Przekazując system wartości, tradycje i poglądy rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju jej członków.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2024 – 2026 wskazuje i określa najważniejsze działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu.

Odpowiednio dobrane działania pomocowe mają wspomóc rodzinę, tak aby w przyszłości mogła funkcjonować bez wsparcia instytucji z zewnątrz.

Wdrożenie programu ma umożliwić rodzinom wsparcie w odbudowaniu i wzmocnieniu roli rodzica. Pomoc rodzinie możliwa jest jedynie przy współpracy specjalistów lokalnych instytucji (pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, kuratora sądowego, policji, służby medycznej) w tym również krewnych jak i samej rodziny. Konieczne jest udzielenie kompleksowego wsparcia rodzinom które nie są w stanie wypełniać podstawowych zasad opiekuńczo – wychowawczych.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz.1426 ze zm.). Zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów.

2. PODSTAWY PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W BISKUPCU NA LATA 2024-2026.

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z 20 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy.
5. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
7. Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem.”
10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.
12. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.
13. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
14. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Biskupiec.
15. Strategia Polityki Społecznej województwa warmińsko – mazurskiego.
16. Warmińsko – Mazurski Program Polityki Prorodzinnej na lata 2022 – 2026.
17. Warmińsko – Mazurski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2023 – 2027.

3. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024 – 2026.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Biskupiec, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, rodzin, którym ograniczono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami programu są również przedstawiciele instytucji i służb działających w sferze pomocy rodzinie (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu rodzinnego, policjanci, dzielnicowi, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie, które może otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

4. DIAGNOZA

Analizując sytuacje rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej wynika, że pojawiające się trudności w rodzinach są między innymi spowodowane niemożnością zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych oraz brakiem umiejętności adaptowania się do zmieniających warunków życia. Niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb staje się przyczyną konfliktów rodzinnych, postaw demoralizujących, uzależnień i przemocy w rodzinach.

Czynniki wpływające na trudne sytuacje to często brak wykształcenia, a co za tym idzie brak stałego źródła zatrudnienia, trudna sytuacja mieszkaniowa, nieumiejętność radzenia sobie z opieką i wychowaniem dzieci. Zauważa się nieprawidłową komunikację między członkami rodzin. Dorośli, dzieci i młodzież skupieni na informacjach przekazywanych elektronicznie przez telefony, komputery, iPfony mają coraz większe trudności z prawidłową komunikacją werbalną i niewerbalną w rodzinie. Rodzi to nieporozumienia i konflikty które przekładają się na funkcjonowanie i życie rodziny.

4.1. Demografia

Na dzień 31 grudnia 2021 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 17 782 osób, w tym 9181 kobiet i 8601 mężczyzn. Na terenach miejskich mieszkało 9699 osób, a na terenach wiejskich 8083.

W 2021 roku urodziło się w gminie 133 osoby, w tym 61 dziewczynek i 72 chłopców. Odnotowano w 2021 roku 264 zgony, w tym zmarło 110 kobiet i 154 mężczyzn.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 17596 osób, w tym 9155 kobiet i 8441 mężczyzn. Na koniec roku 2022 na terenach miejskich mieszkało 9597 osób, a na terenach wiejskich 7999.

W 2022 roku narodziło się w gminie 135 osób, w tym 73 dziewczynek i 62 chłopców. Odnotowano w 2022 roku 236 zgony, w tym zmarło 115 kobiet i 121 mężczyzn.

Opracowanie własne na podstawie „Raport o stanie Gminy Biskupiec za rok 2021”, „Raport o stanie Gminy Biskupiec za rok 2022”

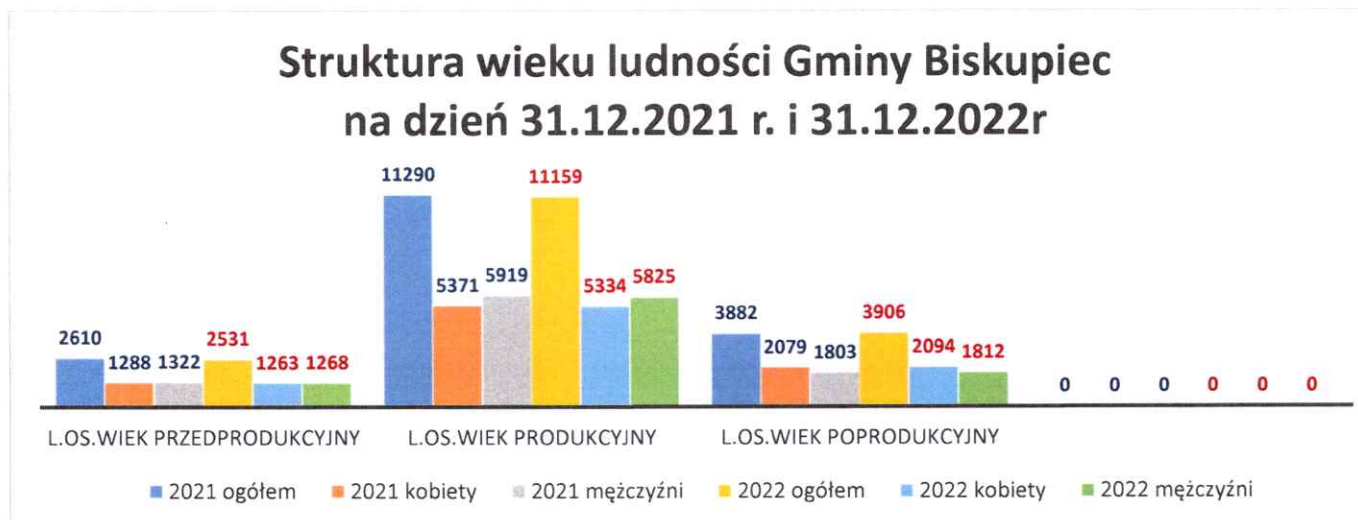
Struktura wieku ludności Gminy Biskupiec na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawia się następująco:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym 2610 (1288 K, 1322 M)
- liczba osób w wieku produkcyjnym 11290 (5371 K, 5919 M)
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym 3882 (2079 K, 1803 M)

Struktura wieku ludności Gminy Biskupiec na dzień 31 grudnia 2022 r. przedstawia się następująco:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym 2531 (1263 K, 1268 M)
- liczba osób w wieku produkcyjnym 11159 (5334 K, 5825 M)

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym 3906 (2094 K, 1812 M)

Opracowanie własne na podstawie „Raport o stanie Gminy Biskupiec za rok 2021”, „Raport o stanie Gminy Biskupiec za rok 2022”

4.2 Bezrobocie

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe tabele oparte na materiale Powiatowego Urzędu Pracy w Biskupcu przedstawiają dane dotyczące stanu ludności oraz dynamikę zmian w tym zakresie w Powiecie olsztyńskim i Gminie Biskupiec w latach 2021 – 2022.

Na koniec grudnia 2021 roku liczba bezrobotnych na obszarze działania Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Biskupcu wynosiła 627 osób, w tym 353 kobiet, mężczyzn 274. Osób bezrobotnych mieszkających w mieście było 264, na wsi 363.

W grudniu 2022 roku 544 osoby figurowały w rejestrze bezrobotnych w gminie, w tym 309 kobiet, 235 mężczyzn. W mieście mieszkało 233, na wsi 311.

W 2022 roku w porównaniu do roku 2021 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 84 osoby.

Opracowanie własne na podstawie informacji z PUP Filia w Biskupcu

Analizując dane zwrócono uwagę, że liczba osób bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku z UP w Gminie Biskupiec jest nieduża. W roku 2021 na 627 osób prawo do zasiłku posiadało 137 osób. W roku 2022 na 544 osób zasiłek pobierało 108 osób.

Opracowanie własne na podstawie informacji z PUP Filia w Biskupcu

Cechą charakterystyczną rynku pracy dla województwa warmińsko – mazurskiego jest sezonowość. Najwyższe wskaźniki bezrobocia notowane są na początku roku, natomiast w okresie wiosennym, letnim liczba zarejestrowanych spada. (Informacja o rynku pracy i działaniach Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Biskupcu).

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudności sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie i zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

Rodzin korzystających ze świadczeń społecznych (bez względu na rodzaj, formę i źródło finansowania) w 2022 r. było 684, pomoc w nich skierowana była do 1417 osób.

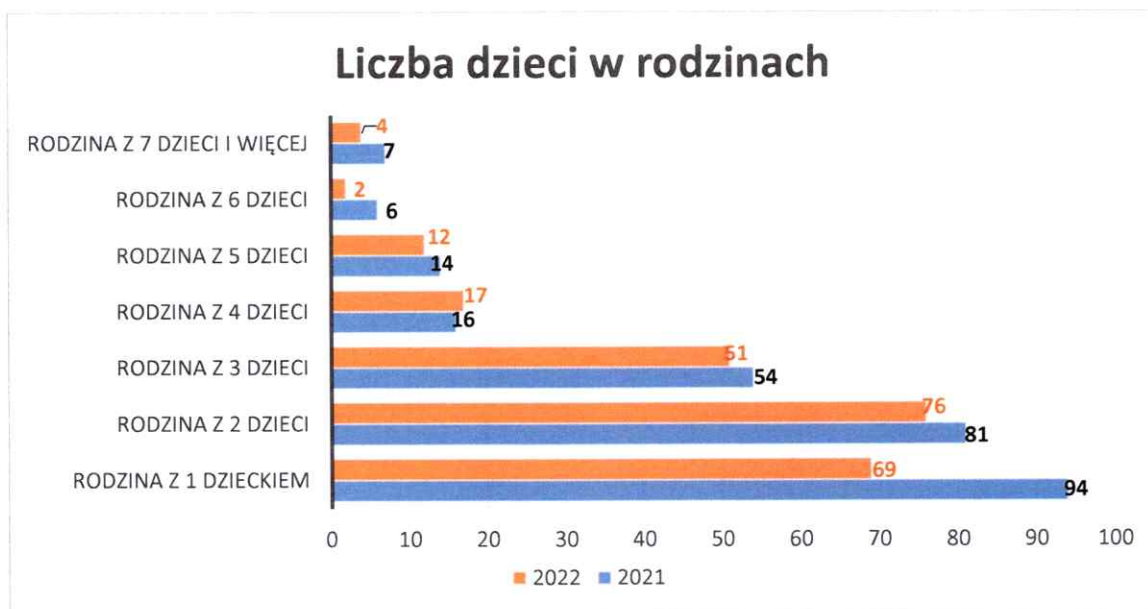
Z analizy dokumentacji wynika, że w 2022 r. rodzin wychowujących dzieci było 231, w tym 124 rodzin mieszkało na wsi, 107 w mieście. W stosunku do 2021 roku - 265 rodzin (138 rodzin mieszkało na wsi, 127 w mieście) liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy zmniejszyła się o 34 rodziny.

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

Liczba dzieci w rodzinach korzystających ze wsparcia i pomocy społecznej na przełomie 2021 – 2022 roku zmalała.

Liczba dzieci w rodzinie	2021	2022	Porównanie
1	94	69	spadek o 25 rodzin
2	81	76	spadek o 5 rodzin
3	54	51	spadek o 3 rodziny
4	16	17	wzrost o 1 rodzinę
5	14	12	spadek o 2 rodziny
6	2	2	bez zmian
7 i więcej	4	4	bez zmian

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu.

W 2022 roku wśród rodzin wychowujących dzieci 104 rodziny stanowiły rodziny niepełne, z czego 51 z nich mieszka na wsi. W stosunku do roku 2021 liczba rodzin niepełnych uległa zmniejszeniu o 5 rodzin.

Wśród rodzin niepełnych w 2022 roku :

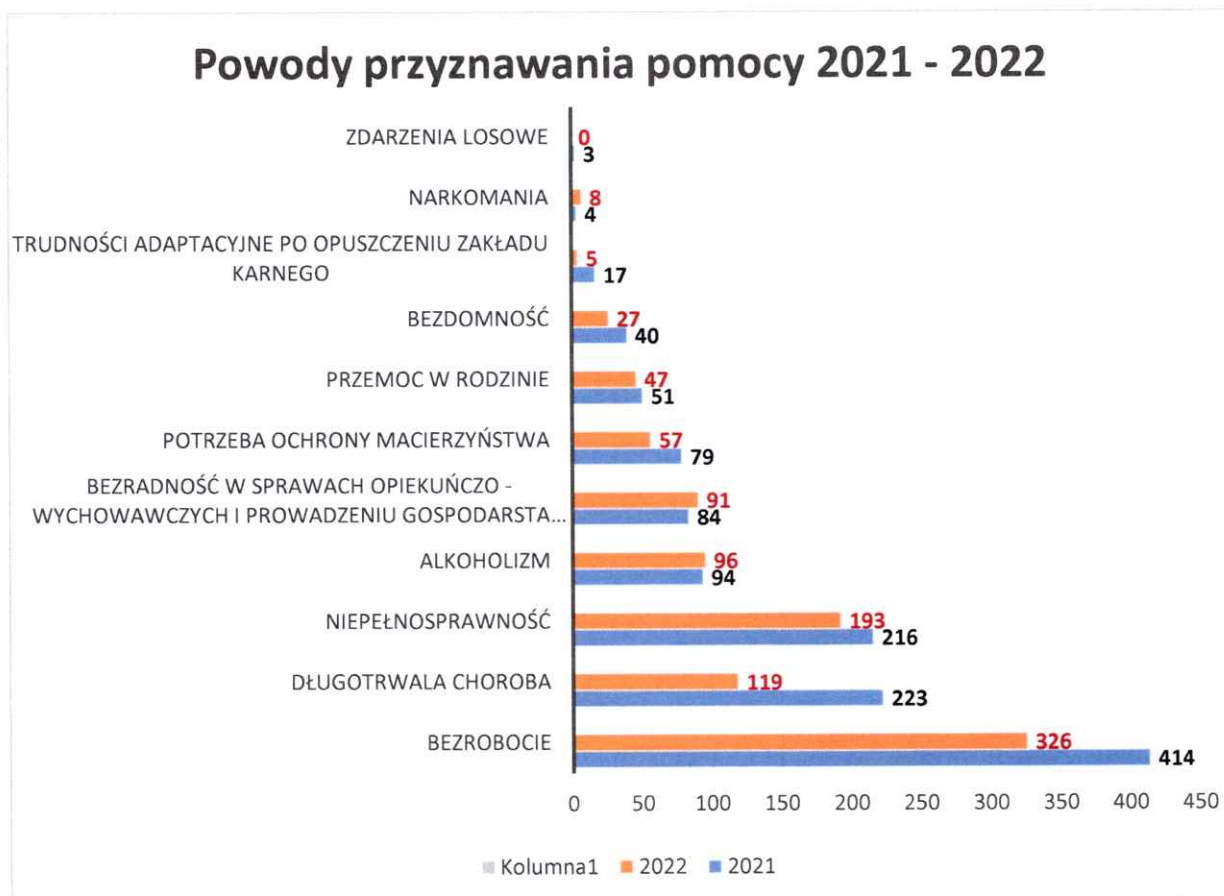
- 48 rodzin wychowywało 1 dziecko, spadek o 1 rodzinę w porównaniu do 2021 (było 50 rodzin)
- 29 rodzin wychowywało 2 dzieci, spadek o 3 rodziny – w 2021 było 32 rodziny
- 19 rodzin wychowywało 3 dzieci, to o 1 rodzinę mniej niż w 2021
- 8 rodzin wychowywało 4 i więcej dzieci - w 2021 takich rodzin było 7

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

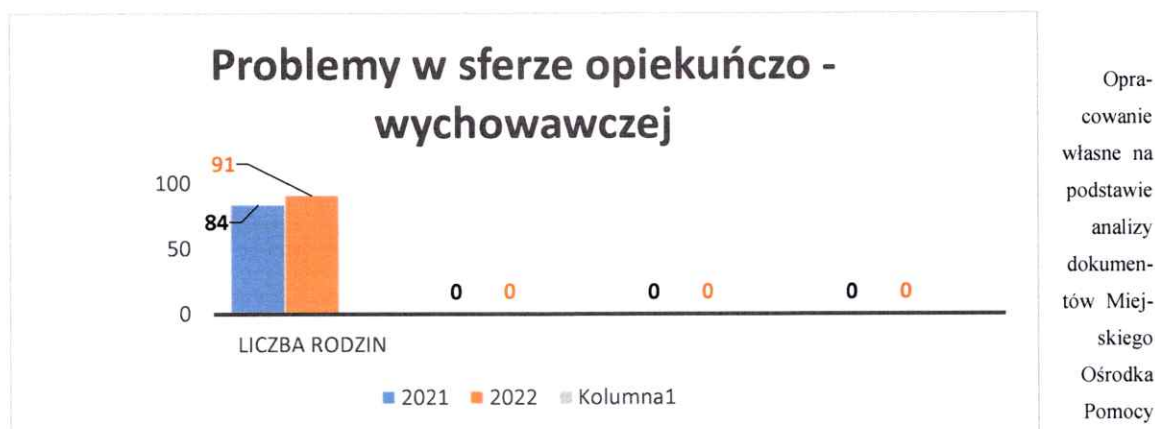
AR

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy (podobnie jak w poprzednich latach) jest świadczenie z tytułu bezrobocia. W roku 2021 – 414 rodzin korzystało z tej formy wsparcia, w 2022 – 326 rodzin. Z tytułu niepełnosprawności świadczenie otrzymało w 2021 -216 rodzin, w roku 2022 było ich 193.

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

Wśród rodzin objętych wsparciem i wychowujących dzieci (2021 r. - (265 rodz. = 100%) występują problemy wynikające z bezradności w sferze opiekuńczo – wychowawczej - 84 rodzin (32%), w roku 2022 (231 rodz.= 100%) w 91 rodzinach występowały te trudności co stanowi 39 % ogółu rodzin wychowujących dzieci.

Spółecznej w Biskupcu

Analiza dokumentacji MOPS za rok 2022 pozwala również na wyszczególnienie podstawy udzielanego wsparcia dla klientów:

- 684 rodzinom, w nich 1014 osobom udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- W 146 rodzinach w nich 298 dzieciom udzielono wsparcia w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i domu”. Program ten zastąpił wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,.
- 198 wniosków zaopiniowano na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

4.4 Asystent rodziny

Asystent rodziny zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie gdy ma trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Współpraca rodziny z asystentem odbywa się za jej zgodą i przy aktywnym udziale, lub współpraca może być przydzielona zgodnie z postanowieniem sądu.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczych i wychowawczych, radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego rodziców bądź opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie kontroli nad własnym życiem, świadome gospodarowanie środkami rodziny, prawidłowe wypełnianie ról rodzicielskich, poprawa sytuacji dzieci w rodzinie i stworzenie im jak najlepszego możliwości rozwoju.

Praca asystenta wyróżnia dwa obszary, pierwszy to bezpośrednia praca z rodziną w miejscu jej zamieszkania bądź miejscu wskazanym przez rodzinę oraz drugi szeroko zakrojona współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Asystent rodziny powinien

współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny i jej pomoc – pracownikiem socjalnym, placówkami oświatowymi, policją, sądem – kuratorami, służbą zdrowia.

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

W Gminie Biskupiec w 2021/2022 pracowało na rzecz rodzin dwóch asystentów.

W roku 2021 – wsparciem asystenta objętych było 32 rodziny. Razem w 32 rodzinach mieszkało 141 osób w tym 57 osoby dorosłe oraz 84 dzieci.

25 rodzin objęte było pracą z asystentem za zgodą rodziny na wniosek pracownika socjalnego, 3 rodziny otrzymały wsparcie na własny wniosek, 4 rodziny zostały zobowiązane do współpracy przez sąd.

Asystenci w 2021 r. zakończyli pracę z 9 rodzinami w tym: 5 rodziny ze względu na osiągnięcie celów, 1 ze względu na zmianę metody pracy, 1 ze względu na brak efektów, 2 ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

W roku 2022 pracę z rodzinami pełniło 2 asystentów, współpracowali z 27 rodzinami. W rodzinach tych wsparciem asystentów rodziny objęto 129 osób, w tym 45 osób dorosłych, dzieci 84.

Wśród rodzin objętych wsparciem: 5 rodziny zostało zobowiązane przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny, 16 rodzin podjęło współpracę na wniosek pracownika socjalnego wyrażając chęć i zgodę na współpracę, 6 rodzin same złożyły wniosek o wsparcie w formie usług asystenta rodziny.

Asystenci w 2022 r. zakończyli pracę z 10 rodzinami w tym: 7 rodziny ze względu na osiągnięcie celów, 1 ze względu na zmianę metody pracy, 2 ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Asystenci wspierali rodziny w codziennych czynnościach, świadczyli pomoc rodzicom w procesie wychowania i opieki nad dziećmi. Pomagali w załatwianiu spraw urzędowych. Współpracowali z instytucjami wspierającymi rodzinę (szkoły, przedszkola, przychodnie zdrowia, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, sąd, kuratorzy sądowi i społeczni, psychoterapeuci).

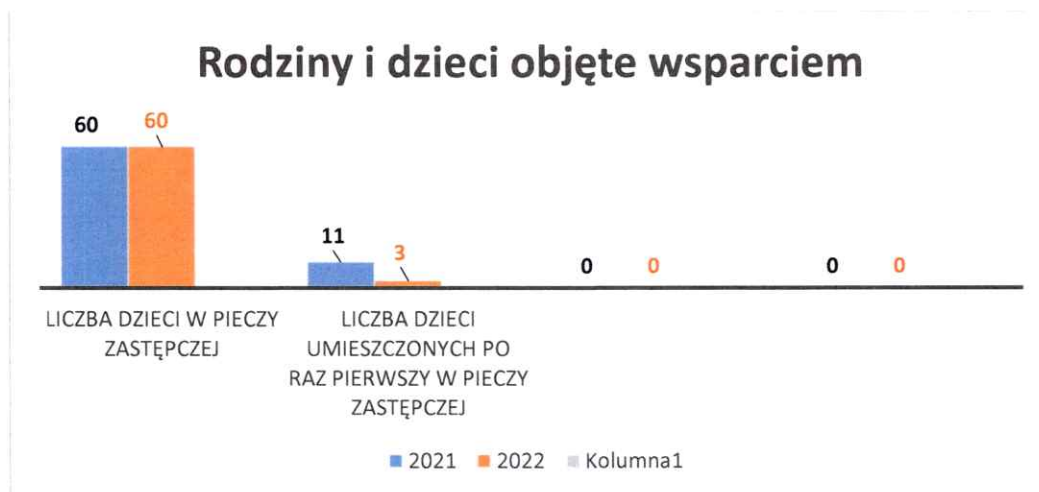
4.5 Piecza zastępcza

W przypadku gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci (co może oceniać tylko sąd opiekuńczy) zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzicom mogą zostać trwale lub czasowo odebrane prawa rodzicielskie lub te prawa mogą zostać im ograniczone. Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu.

Gmina Biskupiec, zgodnie z art.176 ust.5 oraz art.191 ust.9 z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. Gmina współfinansuje pobyt dziecka w wysokości:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2022 .

W roku 2022 z terenu Gminy Biskupiec w pieczy zastępczej przebywało 60 dzieci, w tym umieszczonych po raz pierwszy w 2022 – 3 dzieci. W roku 2021 w pieczy zastępczej przebywało 60 dzieci z Gminy w tym umieszczonych po raz pierwszy w 2021 – 11 dzieci

4.6 Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania wspierające wobec rodzin przeżywających trudności – rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Biskupcu oraz powoływane przez niego grupy diagnostyczno – pomocowych bezpośrednio pracujące z rodzinami.

Zespół funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (zmiany w przepisach zostały wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw). Zespół tworzą przedstawiciele różnych jednostek, którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany, w celu skutecznego reagowania na informacje o przemocy (Policja, MOPS, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne, Służba Zdrowia, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe).

W roku 2021 objęto procedurą „Niebieskiej Karty” – 72 rodziny. 41 procedur zostało zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie, 1 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

W roku 2022 objęto procedurą „Niebieskiej Karty” – 65 rodzin. 37 procedur zostało zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie, 1 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

4.7 Karta Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Rodziny posiadające KDR mogą korzystać ze zniżek i dodatkowych uprawnień w sklepach, instytucjach kultury i rekreacji.

W roku 2022 kartę przyznano 152 rodzinom, w tych rodzinach wydano 351 kart.

W roku 2021 kartę przyznano 67 rodzinom, w tych rodzinach wydano 125 kart.

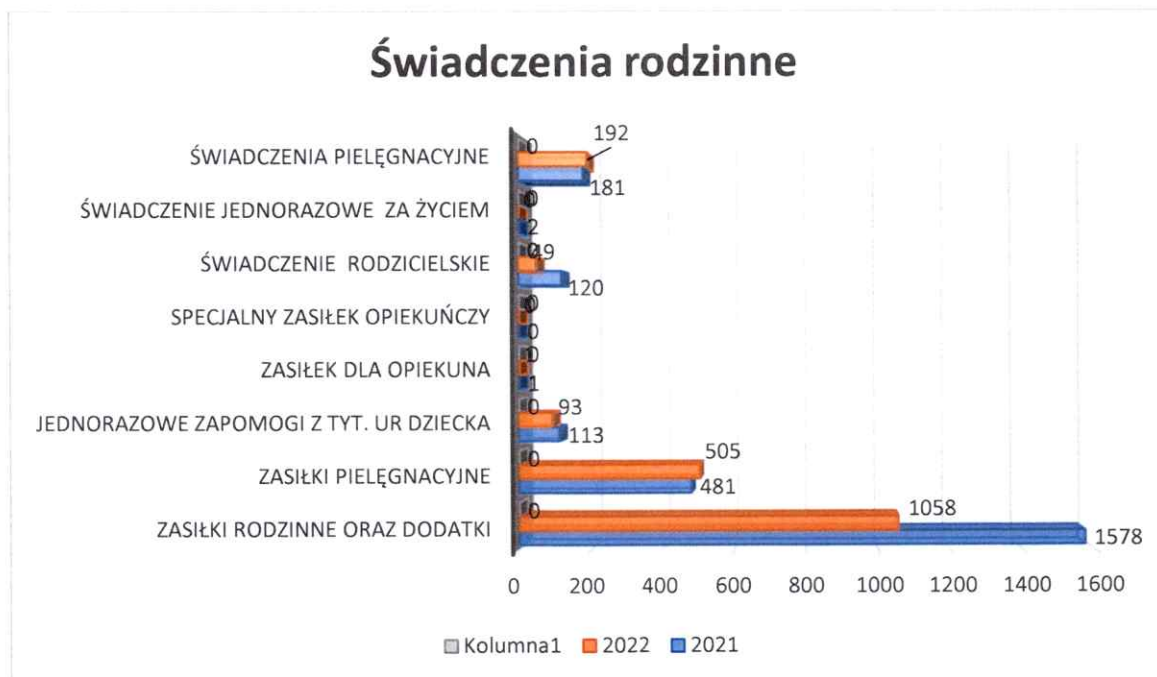
4.8 Inne formy Wsparcia

Uzupełnieniem polityki socjalnej gminy są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, finansowane w całości z budżetu państwa.

1. Świadczenia rodzinne w Gminie Biskupiec w latach 2021 - 2022

I. ŚWIADCZENIA RODZINNE		
Przyznane świadczenia	2021 r. / l. osób	2022 r. / l. osób
zasiłki rodzinne oraz dodatki	1578	1058
zasiłki pielęgnacyjne	481	505
świadczenia pielęgnacyjne	181	192
składki emerytalno- rentowe i zdrowotne	237	134
jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka	113	93
zasiłek dla opiekuna	1	1
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
świadczenie rodzicielskie	120	49
świadczenie jednorazowe (Za życiem)	2	0

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

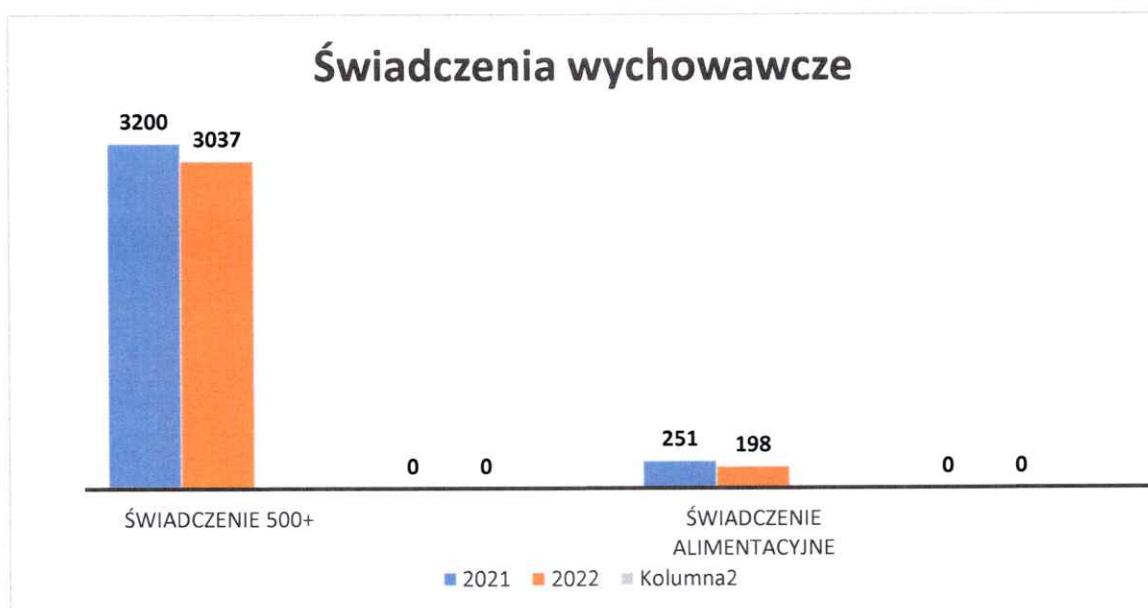
2. Świadczenia wychowawcze w Gminie Biskupiec w latach 2021 - 2022

Świadczenia przyznawane na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Celem świadczenia jest częściowe pokrycie kosztów

związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych.

- Świadczenie 500 + ma na celu poprawę sytuacji materialnej rodziny, ograniczenie ubóstwa, wzmocnienie rodziny. W Gminie Biskupiec w roku 2022 - 2117 wniosków, 3037 dzieci otrzymało wsparcie 500+. W roku 2021 – 2260 wniosków, 3200 dzieci otrzymało świadczenie.
- Fundusz alimentacyjny przyznawany na wniosek uprawnionych na podstawie obowiązującej od 7 września 2007 roku ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2022 roku świadczenie alimentacyjne otrzymało 198 osób, w 2021 roku liczba ta wynosiła 251.

Rodzaj świadczenia	2021 rok / l. dzieci	2022 rok / l. dzieci
Świadczenie wychowawcze 500+	3200	3037
Świadczenie alimentacyjne	251	198

Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu

4.9 Opieka nad małym dzieckiem

Polityka społeczna „dziecko” traktuje w szczególny sposób. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w sytuacjach różnych zagrożeń. Na

terenie Gminy Biskupiec funkcjonowały 2 żłobki : 1 żłobek publiczny w Biskupcu, 1 niepubliczny w Nowym Marcinkowie.

Żłobek Publiczny w Biskupcu zapewnia 24 dzieciom opiekę, natomiast Niepubliczny „Bajkowy Żłobek” w Nowym Marcinkowie dysponował 18 miejscami dla dzieci.

4.10 Placówki oświatowe

W Gminie Biskupiec w 2022 r. funkcjonowało 8 szkół podstawowych. W szkołach podstawowych naukę pobierało 1410 uczniów w tym 702 dziewczynki i 708 chłopców.

Szkoły :

- 8 szkół podstawowych, w tym 4 publiczne, 4 niepubliczne:
  - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. mjr. Henryka Dobrzańskiego pseud. „Hubal” wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 w Biskupcu
  - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Orła Białego w Biskupcu
  - Szkoła Podstawowa im. Mazurka Dąbrowskiego w Czerwonce
  - Szkoła Podstawowa im. Flagi Polski w Kobyłtach
  - Społeczna Szkoła Podstawowa w Bredynkach
  - Społeczna Szkoła Podstawowa w Borkach Wielkich
  - Społeczna Szkoła Podstawowa w Węgoju
  - Niepubliczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka wchodząca w skład Niepublicznego Zespołu Szkolno-Przedszkolny w Biskupcu
- 2 szkoły branżowe I stopnia, 1 publiczna, 1 niepubliczna:
  - Branżowa Szkoła I Stopnia w Biskupcu wchodząca w skład Zespołu Szkół w Biskupcu
  - Katolicka Szkoła Branżowa I Stopnia im. Jana Pawła II w Biskupcu
- 2 Licea ogólnokształcące, 1 publiczne, 1 niepubliczne:
  - Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej wchodząca w skład Zespołu Szkół w Biskupcu
  - Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Biskupcu
- 1 Technikum w Zespole Szkół w Biskupcu
- 1 szkoła dla dorosłych, II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Biskupcu w Zespole Szkół w Biskupcu.

Na terenie Gminy działa również Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy prowadzony przez PSONI Koło w Biskupcu, który jako placówka niepubliczna umożliwia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, zajęcia terapeutyczne, rehabilitację, rekreację, kontakt z szerszym środowiskiem społecznym.

4.11 Poradnictwo specjalistyczne

Gmina zapewnia pomoc w postaci specjalistycznego poradnictwa. W Ośrodku Wsparcia bezpłatnie dla mieszkańców pomoc świadczą:

- psycholog, pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu problemów osobistych, wychowawczych,
- psychoterapeuta, pomoc osobom dotkniętym przemocą oraz osobom znajdującym się w kryzysie osobistym,
- psychoterapeuta uzależnień i współuzależnieni, wsparcie osób uzależnionych oraz osób współuzależnionych
- specjalista psychoterapii uzależnień, pomoc i wsparcie osobom uzależnionym,
- poradnictwo prawne, porady, konsultacje prawne.

V. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Biskupiec, zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych. Rodzin które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i w rozwiązaniu swoich problemów potrzebują wsparcia przez placówki i instytucje pomocowe działające na rzecz rodziny.

Program kierowany jest w szczególności do:

- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi przewlekle
- dla rodzin wielodzietnych

- dla rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- dla rodzin niepełnych,
- rodzin z osobami starszymi, zależnymi wymagającymi pomocy osoby drugiej.

Program, jego cele i zadania zbliżony jest do poprzedniego dokumentu. Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026 i stanowi kontynuację wypracowanych działań.

Analizy prowadzone przy tworzeniu obecnego Programu pozwoliły na identyfikację problemów. Zostały one sprecyzowane w formie celów i działań programu.

Realizacja Programu obejmuje obszary życia rodzin ukierunkowane na:

- wzrost społecznej świadomości roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży,
- podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- poprawę sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo,
- poprawę funkcjonowania rodzin w sytuacjach kryzysowych.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorzy programu to podmioty działające w zakresie pomocy rodzinie w Gminie Biskupiec:

- Urząd Miasta
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komisariat Policji
- Sąd Rejonowy
- Straż Miejska
- Placówki oświatowe
- Lekarze i pielęgniarki (pogotowia ratunkowego, izby przyjęć, poradni zdrowia)

VII. CELE PROGRAMU, ZADANIA, WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI

Cele określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 powinny opierać na szansach pojawiających się w otoczeniu rodziny oraz poprzez wykorzystanie poszczególnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym istniejących zasobów wewnętrznych Gminy. Cele wpisują się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biskupiec.

Cel główny programu

Poprawa jakości życia rodzin i dzieci oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe programu, działania, wskaźniki.

1. Wzrost świadomości społecznej na temat roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Organizowanie różnorodnych form edukacji rodziców w zakresie opieki i wychowania dzieci i młodzieży.	Gmina MOPS Placówki oświatowe	Liczba działań edukacyjnych Liczba rodziców uczestniczących
2.	Wdrażanie inicjatyw prorodzinnych promujących pozytywne wzorce.	Gmina MOPS Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba inicjatyw Liczba uczestników

2. Wzrost umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych ukierunkowanych na kształcenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców.	Placówki oświatowe PPPP Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej MOPS.	Liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, warsztatów. Liczba osób uczestniczących.
2.	Organizowanie i tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodziców.	Placówki oświatowe MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba utworzonych grup. Liczba uczestniczących osób.
3.	Indywidualne poradnictwo – prawne, psychologiczne, terapeutyczne, zawodowe.	MOPS, Placówki Oświatowe PPPP Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Liczba osób objętych wsparciem.
4.	Wspieranie i organizowanie plenerowych spotkań rekreacyjno – edukacyjnych i sportowych	Gmina, Placówki oświatowe Organizacje CKTiS MOPS	Liczba spotkań. Liczba osób uczestniczących.

3. Poprawa sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Tworzenie placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej (koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze) i specjalistycznej oraz w	Gmina Mops Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba placówek. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących.

	formie pracy podwórkowej – zapewnienie w nich miejsc dla dzieci i młodzieży.		
2.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno - bytowej	MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą.
3.	Pomoc w dostępie oraz współfinansowanie pobytu dzieci w przedszkolach	Gmina MOPS Przedszkola	Liczba dzieci objętych wsparciem.
4.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkołach	Gmina MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci i młodzieży objętej wsparciem.
5.	Udzielenie dzieciom i młodzieży pomocy w dostępie do edukacji (stypendia, świadczenia socjalne, zasiłki pomocy społecznej).	Gmina MOPS	Liczba dzieci i młodzieży objętej wsparciem.
6.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży	Gmina MOPS Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.

4. Poprawa funkcjonowania rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach, w tym w rodzinach wychowujących dzieci.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Analiza środowiska rodzinnego – analiza przyczyn kryzysu w rodzinie. Spotkania z rodzinami.	Gmina MOPS PPPP Placówki oświatowe Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Policja	Liczba rodzin

2.	Zapewnienie wsparcia w formie usług asystenta.	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem.
3.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, terapeutyczne, pedagoga, prawne)	Gmina MOPS PPPP Placówki oświatowe PCPR	Liczba konsultacji, porad.
4.	Podjęcie interwencji – udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy.	Gmina MOPS Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy Policja Placówki oświatowe PPPP Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Liczba osób którym udzielono wsparcia
5.	Monitorowanie sytuacji rodzin w procesie wzmacniania lub odzyskiwania zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.	MOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną. Liczba zawartych kontraktów socjalnych.
6.	Współpraca z GKRPA w zakresie motywowania do podjęcia terapii i kierowania na leczenie uzależnień rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych kryzysem	MOPS GKRPA	Liczba wniosków skierowanych do GKRPA dot. rodzin zagrożonych kryzysem spowodowanym uzależnieniami
7.	Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych.	Gmina MOPS	Liczba osób objętych wsparciem, liczba godzin usług
8.	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin.	Gmina MOPS PCPR Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin wspierających. Liczba dzieci objętych wsparciem przez w/w rodziny.

9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	Gmina MOPS	Liczba dzieci
----	---	---------------	---------------

5. Doskonalenie kadry służb pomocowych działających w sferze pomocy rodzinie

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Kursy, szkolenia, konferencje, warsztaty dla pracowników instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie	Gmina MOPS PCPR Organizacje pozarządowe	Liczba inicjatyw. Liczba osób uczestniczących.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 będą:

- środki własne Gminy,
- środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programów w sferze pomocy rodzinie,
- środki z Funduszy Unii Europejskiej,
- środki z Funduszu Alkoholowego
- środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych.

IX. WDRAŻANIE ORAZ MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2024 – 2026 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny. Rodzinom w pierwszej kolejności zamierza się stworzyć możliwości – udzielać wsparcia tak, by mogły samodzielnie podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, rozwiązywania problemów.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, pobudzą własną aktywność rodzin i otwarcie na zdobycie nowych umiejętności.

Stworzenie możliwości rozwoju, zapewnienie wsparcia w sytuacjach kryzysu, pokazanie dobrych przykładów, może przyczynić się do zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym na temat roli rodziny i jej funkcji, a tym samym wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Biskupiec.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu. MOPS odpowiedzialny jest też za jego wdrażanie. Działania w ramach poszczególnych celów realizowane będą przez jednostki organizacyjne gminy wskazane w programie. Kluczową rolę w planowaniu i podejmowaniu decyzji strategicznych należy upatrywać po stronie władz Gminy oraz Rady Miejskiej w Biskupcu.

Monitoring realizacji Programu będzie opierał się na gromadzeniu i analizowaniu własnych danych MOPS oraz pozyskaniu i analizowaniu danych od instytucji i podmiotów – współrealizatorów programu.

Warunkiem skuteczności i efektywności działań będzie współpraca i zaangażowanie instytucji, organizacji społecznych, lokalnych partnerów.

Ocena realizacji programu będzie dokonywana w okresach 1 rocznych i przedkładana Radzie Miejskiej wraz z rocznym sprawozdaniem Ośrodka.